GuyAI
מבית GOOL בגרויות

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 8281
שם התלמיד/ה: _____

ספרות עברית וכללית

שאלון 8281 (70%)

הוראות לנבחן

מדינת ישראל
משרד החינוך
סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 8281
ספרות עברית וכללית
הוראות
א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון: סיפור קצר
פרק שני: דרמה
פרק שלישי: רומאן ונובלה
פרק רביעי: שירה
יש לבחור בשלושה פרקים ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – 33⅓ נקודות).
ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימת יצירות.
ד. הוראות מיוחדות:
(1) יש לרשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרתם לענות עליה.
(2) שימו לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.
(3) אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.
(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.
לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפור קצר

אם בחרתם בפרק זה, ענו על שתיים מן השאלות 1–4 (לכל שאלה – 16⅔ נקודות).
שימו לב: על שאלות 1–2 אפשר לענות גם על פי הסיפור "חג מולד אחד" מאת טרומן קפוטה.
אין להדגים באמצעות אותה היצירה בכמה תשובות.

1. פרט סמוי

(16⅔ נקודות)

בסיפורים קצרים רבים יש פרטים סמויים מן העין (שהדמויות בסיפור או הקוראים אינם יודעים). פרטים אלה מתגלים רק במהלך הסיפורים או בסיומם.
תארו פרט כזה בסיפור קצר שלמדתם, הסבירו כיצד הוא מתגלה בסיפור, ומהי תרומתו לבניית המשמעות של הסיפור.

2. אמצעי עיצוב

(16⅔ נקודות)

עיצוב סביבה, ניגודים, אנלוגיות, מוטיבים, ארמזים, חלומות ומונולוגים פנימיים הם אמצעים התורמים להבנת המציאות המתוארת בסיפורים רבים.
בחרו בשניים מאמצעים אלה, תארו את הופעותיהם בסיפור קצר שלמדתם, והסבירו את תרומתם להבנת המציאות המתוארת בו.

3. חג מולד אחד

(16⅔ נקודות)

חג מולד אחד / טרומן קפוטה

תארו את דמותה של סוק, והסבירו את תרומתה לעיצוב העולם הרגשי והערכי של באדי.

4. סיפור שלא נלמד

(16⅔ נקודות)
(ראו בנספח: כשניגשתי לאסוף את כל סיפורַי...)

סיפור שלא נלמד

לפניכם קטע מן הסיפור "כשניגשתי לאסוף את כל סיפורַי..." מאת חוליו קורטאסר*. קראו את הקטע, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

א. הסבירו והדגימו כיצד באה לידי ביטוי בסיפור ביקורת על מוסכמות חברתיות בנוגע למה שנחשב להתנהגות נאותה ולטאבו.
בתשובתכם כתבו גם על סיום הסיפור.

(10⅔ נקודות)

ב. האם אתם מסכימים עם הביקורת שכתבתם עליה בסעיף א, או שאינכם מסכימים איתה? נמקו את דבריכם, ובססו אותם על הקטע.

(6 נקודות)

פרק שני – דרמה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 5–8 (33⅓ נקודות).

<u>טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"</u>
<u>וטרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"</u>

5. טרגדיה – טלטול הצופים

(33⅓ נקודות)

יצירות ספרות שואפות לעיתים לא רק לספר סיפור אלא גם לטלטל את עולמם של הצופים או הקוראים ולגרום להם לבחון את עולמם מחדש.

הסבירו מה בעלילת הטרגדיה שלמדתם ובדמויות שבה מטלטל את עולמם של הצופים או הקוראים וגורם להם לבחון את עולמם מחדש. בססו את דבריכם על דוגמאות מן הטרגדיה.

6. טרגדיה – סבל ותובנה

(33⅓ נקודות)

תארו את הסבל שאיתו מתמודד הגיבור (או הגיבורה) בטרגדיה שלמדתם, והסבירו מה גרם לסבל זה.

מהי התובנה (או התובנות) העולה בסיום המחזה בעקבות הסבל? הסבירו והדגימו את דבריכם.

<u>מחזה מודרני (מן המאה ה־19 או מן המאה ה־20)</u>

7. מחזה מודרני – מערכת יחסים

(33⅓ נקודות)

תארו מערכת יחסים בין דמויות במחזה שלמדתם.

האם לדעתכם היחסים בין הדמויות מייצגים תופעה רחבה יותר בחברה האנושית? הסבירו את דבריכם.

8. מחזה מודרני – טלטול הצופים

(33⅓ נקודות)

יצירות ספרות שואפות לעיתים לא רק לספר סיפור אלא גם לטלטל את עולמם של הצופים או הקוראים ולגרום להם לבחון את עולמם מחדש.

הסבירו מה בעלילת המחזה שלמדתם ובדמויות שבו מטלטל את עולמם של הצופים או הקוראים וגורם להם לבחון את עולמם מחדש. בססו את דבריכם על דוגמאות מן המחזה.

פרק שלישי – רומאן ונובלה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 9–11 (33⅓ נקודות).
שימו לב: בשאלות 9–10 אפשר לענות גם על פי הרומאן "1984" מאת ג'ורג' אורוול.

---

9. ביקורת על הפרט והחברה

(33⅓ נקודות)

ביצירות רבות מובעת ביקורת ישירה או עקיפה על הפרט או על החברה.
מהי הביקורת ברומאן או בנובלה שלמדתם, ובאילו דרכים היא מובעת?
הסבירו והדגימו את דבריכם.

10. מתחים ומחלוקות

(33⅓ נקודות)

הסבירו את הגורמים למתחים או למחלוקות בין דמויות ברומאן או בנובלה שלמדתם.
כיצד מתחים או מחלוקות אלה מניעים את העלילה ביצירה? האם המתחים או המחלוקות נפתרים?
הסבירו והדגימו את דבריכם.

11. 1984

(33⅓ נקודות)

1984 / ג'ורג' אורוול

ענו על שני הסעיפים א–ב.

א. אפשר לראות ברומאן "1984" כתב אשמה פסימי כנגד העוול שהמשטר עלול לגרום לאזרחיו.
הסבירו והדגימו קביעה זו.

(20 נקודות)

ב. האם לדעתכם יש ברומאן גם נחמה?
הסבירו והדגימו את דבריכם.

(13⅓ נקודות)

פרק רביעי – שירה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על שתיים מן השאלות 12–28 (לכל שאלה – 16⅔ נקודות).

<u>קובץ ב</u>

12. ישנה בחיק ילדות – יהודה הלוי

(16⅔ נקודות)
(ראו בנספח: יְשֵׁנָה בְּחֵיק יַלְדוּת)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

כיצד באה לידי ביטוי בשיר זה הקריאה של המשורר להתעוררות רוחנית?
בתשובתכם הסבירו גם שני אמצעים אומנותיים התורמים לעיצוב הקריאה של המשורר להתעוררות רוחנית.

13. זמן הנערות חלף – טדרוס אבולעאפיה

(16⅜ נקודות)

(ראו בנספח: זְמַן הַנַּעֲרוּת חָלַף)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

פרשו את ההכרזה של המשורר בשני הבתים הפותחים את השיר, והסבירו את הקשר בין הכרזה זו ובין השיר כולו.

14. הכניסיני תחת כנפך – חיים נחמן ביאליק

(16⅜ נקודות)

(ראו בנספח: הַכְנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֵךְ)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

סודות עשויים להכביד על מי שנושא אותם, ואילו חשיפה שלהם יכולה להביא להקלה.

הסבירו מה הם הסודות של הדובר בשיר, וכיצד הם משפיעים עליו.

על פי השיר, האם לדעתכם חשיפת הסודות לאורך השיר גורמת לדובר הקלה? הסבירו והדגימו את דבריכם.

15. היא יושבה לחלון – חיים נחמן ביאליק

(16⅜ נקודות)

(ראו בנספח: הִיא יוֹשְׁבָה לַחַלּוֹן)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

כיצד מצטיירת דמותו של האוהב בשיר, ומהו התפקיד של החברה בהארת דמותו? הסבירו והדגימו את דבריכם.

16. זמר נוגה – רחל

(16⅜ נקודות)

(ראו בנספח: זֶמֶר נוּגָה)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

על פי הבית השני, הסבירו והדגימו מהי תפיסת העולם של הדוברת בשיר.

האם תפיסה זו באה לידי ביטוי גם בבית הראשון ובבית השלישי בשיר? הסבירו והדגימו את דבריכם.

17. ימים לבנים – לאה גולדברג

(16⅜ נקודות)

(ראו בנספח: יָמִים לְבָנִים, טקסט 8)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

לפניכם קטע מיומן שכתבה לאה גולדברג. קראו את הקטע, וענו על השאלה שאחריו.

האם לדעתכם השיר מבטא חוויה דומה לחוויה המתוארת ביומן? הסבירו והדגימו את דבריכם.

18. הילדים – יהודה עמיחי

(16⅜ נקודות)

(ראו בנספח: הַיְלָדִים)

קראו את השיר, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

א. מהי תפיסת ההורות העולה משש השורות המסיימות את השיר? הסבירו והדגימו את דבריכם.

(10 נקודות)

ב. בחרו מן השיר בתמונה נוספת המבטאת את תפיסת ההורות של המשורר, והסבירו אותה.

(6⅔ נקודות)

19. השחיינים – אגי משעול

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: הַשַּׁחְיָנִים)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

כיצד באים לידי ביטוי בשיר זה רעיונות הנוגעים לזמן ולתכלית הקיום האנושי?

בתשובתכם ציינו גם שני אמצעים אומנותיים מן השיר, והסבירו את תרומתם לעיצוב רעיונות אלה.

קובץ ז

20. בכל לבי אמת – יהודה הלוי

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: בְּכָל לִבִּי אֱמֶת)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

פרשו את ההצהרה בבית האחרון בשיר, והסבירו כיצד התיאורים בבתים שלפניו מובילים להצהרה זו.

21. שחי לאל – שלמה אבן גבירול

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: שְׂחִי לָאֵל)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

מה הם דברי התוכחה והעידוד של המשורר לנשמתו?

הסבירו והדגימו מן השיר שני אמצעים אומנותיים התורמים לעיצוב דבריו.

22. עטור מצחך – אברהם חלפי

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: [עָטוּר מִצְחֵךְ])

לפניכם שיר מאת אברהם חלפי (המתחיל במילים: "עטור מצחך זהב שחור"). קראו אותו, וענו על השאלה שאחריו.

שיר זה הוא שיר אהבה עדין ומלא כמיהה.

הסבירו והדגימו קביעה זו.

23. מאהב חדש – דן פגיס

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: מְאַהֵב חָדָשׁ)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

הסבירו את המשמעות של הנאמר בסיום השיר:

"[...] עַכְשָׁו תּוּכְלִי

בְּלֵב בּוֹטֵחַ לְבַזְּבֵז אוֹתִי".

כיצד סיום זה מאיר את מערכת היחסים המתוארת בשיר? הסבירו והדגימו את דבריכם.

24. תיקון הריחות – ארז ביטון

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: תִּקּוּן הָרֵיחוֹת)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

מה הם שני העולמות התרבותיים המתוארים בשיר? הציגו את מאפייניהם, והסבירו אם על פי השיר אכן אפשר לעבור בין עולמות אלה.

25. מזרח – רוני סומק

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: מִזְרָח)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

בחרו מן השיר בשלוש תמונות, והסבירו את תרומתן לעיצוב הזהות המזרחית כפי שהיא באה לידי ביטוי בשיר.

26. בכל זאת אני עולה – מאיה אנג'לו

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: בְּכָל זֹאת אֲנִי עוֹלָה)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

כיצד מתואר המאבק של הדוברת בשיר, במי היא נאבקת ולמען מה?

בתשובתכם הסבירו והדגימו גם אמצעי אומנותי אחד המסייע לתיאור המאבק.

27. שוב אברך את השמש לשלום – פרוע' פרוחזאד

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: שׁוּב אֲבָרֵךְ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְשָׁלוֹם)

קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

הסבירו את התרומה של החושים לתיאור החוויות של המשוררת.

הדגימו את דבריכם.

28. שיר שלא נלמד

(16⅔ נקודות)

(ראו בנספח: הַתַּלְמִיד הַגָּרוּעַ)

שיר שלא נלמד

לפניכם השיר "התלמיד הגרוע" מאת ז'אק פרוור. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

מהי הביקורת בשיר, וכלפי מי היא מופנית? הסבירו והדגימו שתיים מדרכי העיצוב שבאמצעותן הביקורת מובעת בשיר.

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

נספח – הטקסטים

כשניגשתי לאסוף את כל סיפורַי…

חוליו קורטאסר · תרגום: טל ניצן

אני רואה כיצד אשתי ואני עולים לרכבת כמעט ללא מטען וכסף, אחרי שגילינו שנגמרו לנו הספרים במלון ורצנו בתחנה לקיוסק, שבו בקושי הצלחנו להשיג ספר מתח בעל כריכה צעקנית של סופר שֻׁכּוּחַ בצדק. הקרון היה מלא, אבל לנו היו מקומות ליד החלון, ובמשך שעה צפינו בנוף האנדלוסי, עד שהשיממון האקולוגי הניע אותנו לקרוא. אני התחלתי, וברגע שסיימתי את הדף הראשון תלשתי אותו והעברתי אותו לאַאוּרוֹרָה, שקראה אותו גם היא ואחר כך הניחה לו לעוף מן החלון בזמן שאני העברתי לה את הדף השני, וכך הלאה.

שאר הנוסעים, שעד לרגע ההוא עסקו באכילת נקניקים וחביתות ובשיחות ערות, החלו לנעוץ בנו מבטים בלי ספק מזועזעים, ואף שאיש לא העז לומר מה הוא חושב, ריחף הגינוי באוויר, והקריאה שלנו הפכה כמעט לחטא. אנשים, שכשלעצמם לא היו נוגעים בספר גם בנסיעה של שעות על גבי שעות, סברו אף על פי כן שתלישת דפים מספר והענקתָם לשדות ספרד היא מן פשע תרבותי בלתי נסלח. כשהתעופף הדף האחרון מן החלון, ולקח איתו אגב כך את גילוי שמו של הרוצח, הרגשנו שהפושעים האמיתיים בשביל שאר הנוסעים הם אנחנו, וכל שאר הנסיעה הרגשנו כמו נידונים למוות והתאפקנו בכל כוחנו לא לפרוץ בצחוק, דבר שלא היה הולם נסיבות כה מאיימות. בבת אחת גילינו את כוחו של טאבו [איסור חברתי] אחד מני רבים המושלים בהתנהגות המקובלת (כעבור שנים תקים גברת אחת מהומה במסעדה בפריז כי תחבתי חתיכת לחם מתחת לרגל של שולחן מתנדנד, דבר שאסור לעשות בשום אופן, כפי שהסבירה לי, מאחר שהלחם וכו' וכו').

* חוליו קורטאסר – סופר ארגנטינאי (1914–1984). בעברית יצאו לאור תרגומים לספרים פרי עטו, למשל, מתומן (1995); סוף המשחק (2005). הסיפור לקוח מן הספר ניירות פתאום, תרגום מספרדית: טל ניצן, הוצאת הקיבוץ המאוחד וספרי סימן קריאה, 2013, עמ' 45–46.

יְשֵׁנָה בְּחֵיק יַלְדוּת

יהודה הלוי

יְשֵׁנָה בְּחֵיק יַלְדוּת, לְמָתַי תִּשְׁכְּבִי! / דְּעִי כִּי נְעוּרִים כַּנְּעֹרֶת נִנְעָרוּ!
הֲלְעַד יְמֵי הַשַּׁחֲרוּת? קוּמִי צְאִי, / רְאִי מַלְאֲכֵי שֵׁיבָה בְּמוֹסָר שְׁחָרוּ,
וְהִתְנַעֲרִי מִן הַזְּמָן, כַּצִּפֳּרִים / אֲשֶׁר מֵרְסִיסֵי לַיְלָה יִתְנַעֲרוּ.
דְּאִי כַדְּרוֹר לִמְצֹא דְרוֹר מִמַּעֲלֵךְ / וּמִתּוֹלְדוֹת יָמִים כְּיַמִּים יִסְעָרוּ.
הֲיֵי אַחֲרֵי מַלְכֵּךְ מְרַדֶּפֶת, בְּסוֹד / נְשָׁמוֹת אֲשֶׁר אֵל טוּב ה' נָהָרוּ!

זְמַן הַנַּעֲרוּת חָלַף

טדרוס אבולעאפיה

נכתב ונבדק על ידי צוותי GOOL בגרויות ו-GuyAI · www.guyai.co.il

זְמַן הַנַּעֲרוּת חָלַף וְהָלַךְ – / וְלַעֲבֹד אֵל אֲנִי צוֹעֵק וְנִמְלַךְ
וְשָׁב כָּל בִּטְחוֹנִי עַל אֲדֹנָי / וְהוּטַל כָּל יְהָבִי בּוֹ וְהֶשְׁלָךְ.
וּבַמֶּה, בֶּן אֱנוֹשׁ, יִגְאֶה לְבָבְךָ / בְּמַמְלָכָה שְׁפָלָה שֻׁבְּחֻדְלָךְ?
הֲלֹא כָל הַיְצוּר עָפָר וְאֵפֶר - / וְאֵיךְ תִּגְאֶה עָלַי עָפָר בְּמָשְׁלָךְ?
וּמֶמְשֶׁלֶת זְמַן אֶמְאַס, וְאֶתְאַב / מְצֹא מַסְלוּל לְעוֹלָם בָּא וּמַהְלָךְ.
וְאָמַרְתִּי לְלֵץ, כִּי רָם לְבָבוֹ / לְמַעַן בַּזְמַן מָשַׁל וּמָלַךְ:
"אֲנִי אֶמְלֹךְ בְּעוֹלַם הַנְּפָשׁוֹת - / וְעַל עוֹלָם מְלָכְלָךְ לְךָ מְלָךְ־לָךְ!"

הַכְנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ

חיים נחמן ביאליק

הַכְנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,
וַהֲיִי לִי אֵם וְאָחוֹת,
וִיהִי חֵיקֵךְ מִקְלַט רֹאשִׁי,
קַן־תְּפִלּוֹתַי הַנִּדָּחוֹת.

וּבְעֵת רַחֲמִים, בֵּין־הַשְּׁמָשׁוֹת,
שְׂחִי וַאֲגַל לָךְ סוֹד יִסּוּרַי:
אוֹמְרִים, יֵשׁ בָּעוֹלָם נְעוּרִים —
הֵיכָן נְעוּרַי?

וְעוֹד רָז אֶחָד לָךְ אֶתְוַדֶּה:
נַפְשִׁי נִשְׂרְפָה בְלַהֲבָה;
אוֹמְרִים, אַהֲבָה יֵשׁ בָּעוֹלָם —
מַה־זֹּאת אַהֲבָה?

הַכּוֹכָבִים רְמוּ אוֹתִי,
הָיָה חֲלוֹם — אַךְ גַּם הוּא עָבָר;
עַתָּה אֵין לִי כְּלוּם בָּעוֹלָם —
אֵין לִי דָּבָר.

הַכְנִיסִינִי תַּחַת כְּנָפֶךָ,
וַהֲיִי לִי אֵם וְאָחוֹת,
וִיהִי חֵיקֵךְ מִקְלַט רֹאשִׁי,
קַן־תְּפִלּוֹתַי הַנִּדָּחוֹת.

הֵיא יוֹשְׁבָה לַחַלּוֹן

חיים נחמן ביאליק

הִיא יוֹשֶׁבָה לַחַלּוֹן
וְשׂוֹרֶקָה שְׁעָרָהּ,
בְּעֵינֵיכֶם הִיא פְּרוּצָה
וּבְעֵינַי הִיא בָּרָה.

מַר לִי מַר, לִבִּי
הַיּוֹם עָלַי רָע,
אִם רָחֵלָה אֵינֶנָּה –
אֲנִי אָנָה בָּא?

פֶּה יֵשׁ לַבְּרִיּוֹת
וְהוֹלְכוֹת הֵן רָכִיל,
אַךְ רָחֵלָה לִי הִיא
וְאָנֹכִי לְרָחֵל.

מַר לִי מַר, לִבִּי
הַיּוֹם עָלַי רָע,
אִם רָחֵלָה אֵינֶנָּה –
אֲנִי אָנָה בָּא?

בָּעֶרֶב כִּי־אֵצֵא
אֶל מִשְׁעוֹל הַקָּמָה –
וְרָחֵלָה אֵין עִמִּי –
אֵין עִמִּי הַנְּשָׁמָה.

מַר לִי מַר, לִבִּי
הַיּוֹם עָלַי רָע,
אִם רָחֵלָה אֵינֶנָּה –
אֲנִי אָנָה בָּא?

שִׁבֳּלִים, גִּבְעוֹלִים,
לְרָחֵלָה שְׁאוּ שְׁלוֹמִי
וַעֲנוּ בִי: אִם תְּאַחֵר –
וּמַתִּי בִּמְקוֹמִי.

מַר לִי מַר, לִבִּי
הַיּוֹם עָלַי רָע,
אִם רָחֵלָה אֵינֶנָּה –
אֲנִי אָנָה בָּא?

זֶמֶר נוּגֶה

רחל

בית 1

הֲתִשְׁמַע קוֹלִי, רְחוֹקִי שֶׁלִּי,
הֲתִשְׁמַע קוֹלִי, בַּאֲשֶׁר הִנָּךְ –
קוֹל קוֹרֵא בְּעֹז, קוֹל בּוֹכֶה בְּדָמִי
וּמֵעַל לַזְּמַן מְצַוֶּה בְּרָכָה?

בית 2

תֵּבֵל זוֹ רַבָּה וּדְרָכִים בָּהּ רָב.
נִפְגָּשׁוֹת לְדַק, נִפְרָדוֹת לָעַד.
מְבַקֵּשׁ אָדָם, אַךְ כּוֹשְׁלוֹת רַגְלָיו,
לֹא יוּכַל לִמְצֹא אֶת אֲשֶׁר אָבַד.

בית 3

אַחֲרוֹן יָמַי כְּבָר קָרוֹב אוּלַי,
כְּבָר קָרוֹב הַיּוֹם שֶׁל דִּמְעוֹת פְּרִידָה,
אֲחַכֶּה לְךְ עַד יִכְבּוּ חַיַּי,
כְּחַכּוֹת רָחֵל לְדוֹדָהּ.

יָמִים לְבָנִים

לאה גולדברג

בית 1

יָמִים לְבָנִים, אֲרֻכִּים כְּמוֹ בַּקִּיץ קַרְנֵי־הַחַמָּה.
שַׁלְוַת־בְּדִידוּת גְּדוֹלָה עַל מֶרְחַב הַנָּהָר.
חַלּוֹנוֹת פְּתוּחִים לִרְוָחָה אֶל תִּכְלֶת־דְּמָמָה.
גְּשָׁרִים יְשָׁרִים וּגְבוֹהִים בֵּין אֶתְמוֹל וּמָחָר.

בית 2

לְבָבִי הִתְרַגֵּל אֶל עַצְמוֹ וּמוֹנֶה בִּמְתִינוּת דְּפִיקוֹתָיו.
וּלְמֶתֶק הַקֶּצֶב הָרַךְ נִרְגַּע, מִתְפַּיֵּס, מְוַתֵּר,
כְּתִינוֹק מְזַמֵּר שִׁיר־עַרְשׂוֹ טֶרֶם סְגוֹר אֶת עֵינָיו,
עֵת הָאֵם הַלֵּאָה נִרְדָּמָה וּפָסְקָה מְזַמֵּר.

בית 3

כָּל־כָּךְ קַל לָשֵׂאת שְׁתִיקָתְכֶם, יָמִים לְבָנִים וְרֵיקִים!
הֵן עֵינַי לָמְדוּ לְחַיֵּךְ וְחָדְלוּ מִשֶּׁכְבָר
לְזָרֵז עַל לוּחַ־שָׁעוֹן אֶת מֵרוֹץ הַדַּקִּים.
יְשָׁרִים וּגְבוֹהִים הַגְּשָׁרִים בֵּין אֶתְמוֹל וּמָחָר.

טקסט 8

לאה גולדברג

מתוך בדידות ושעמום ניגשת אני הפעם לכתיבת יומן. הבדידות, השעמום, אינם מדכאים [...]

הבדידות אומנם מוחלטת. [...] ואני מתפלאת בעצמי עד כמה זה אינו נוגע בי. אני אפילו לא נוגה [עצובה]. מובן, יש רגעים... אבל רוב היום מצב רוחי מצוין [...] ואני שבעת רצון.

(יומני לאה גולדברג, עריכה: רחל ואריה אהרוני, 2005, עמ' 216)

הַיְלָדִים

יהודה עמיחי

בית 1

הַיְלָדִים רָצִים יוֹם יוֹם בְּמִגְרַשׁ הַמִּשְׂחָקִים.
בִּתְנוּעוֹת רַגְלֵיהֶם הַקְּטַנּוֹת הֵם מְסוֹבְבִים
אֶת כַּדּוּר הָאֲדָמָה כְּמוֹ בְּקַרְקָס,
הֵם רוֹצִים לִהְיוֹת לוּלְיָנִים וְקוֹסְמִים.

בית 2

הַיְלָדִים מוֹדִים לָנוּ עֶרֶב עֶרֶב שֶׁהֵבֵאנוּ אוֹתָם
לָעוֹלָם. בְּנִימּוּס יָפֶה הֵם זוֹקְפִים אֶת עַצְמָם
בְּמִטּוֹתֵיהֶם וּבְזְרוֹעוֹת עָתִיד קְטַנּוֹת
הֵם נִתְלִים עַל עֹרֶף קָשֶׁה, גַּעְגּוּעֵי
הוֹרֵיהֶם הֵם צַעֲצוּעֵיהֶם.
אַחַר כָּךְ הֵם שׁוֹכְבִים עַל הַגַּב
כְּצַיָּרֵי תִּקְרוֹת בְּבָתֵּי־תְּפִלָּה
וּמְצַיְּרִים לָהֶם שָׁמַיִם יָפִים.

בית 3

אֲנִי פּוֹתֵחַ אֶת הַחַלּוֹן:
כָּל הֶחָלָל הַחִיצוֹן עוֹבֵר דֶּרֶךְ הַחֶדֶר
וַאֲנִי סוֹלֵחַ אָז לְהוֹרַי שֶׁעָשׂוּ אוֹתִי.
אֲנִי יוֹשֵׁב לְיַד הַיְלָדִים עַד שֶׁהֵם נִרְדָּמִים
וַאֲנִי אוֹמֵר שֶׁבַע פְּעָמִים
כְּמוֹ בִּתְפִלַּת הַנְּעִילָה בְּיוֹם כִּפּוּר:
"אֲנִי לֹא אֱלֹהִים",
שֶׁבַע פְּעָמִים,
אֲנִי לֹא אֱלֹהִים.

הַשַּׂחְיָנִים

אגי משעול

בית 1

זְקֵנוֹת מִן הַדִּיּוּר הַמּוּגָן
בָּאוֹת בְּדִיּוּק בְּעֶשֶׂר לִשְׂחוֹת.
לְאַט הֵן מַשְׁקִיעוֹת אֶת גּוּפָן בְּתוֹךְ הַמַּיִם
וְאָז הֵן צָפוֹת שָׁם עַל פְּנֵי מַסְלוּלֵי הַשְּׂחִיָּה
וְרַק עֵינֵיהֶן נוֹצְצוֹת מִתַּחַת לְכוֹבְעֵי הַגּוּמִי הַוְרֻדִּים.

בית 2

מִפַּעַם לְפַעַם הֵן מִתְהַפְּכוֹת עַל גַּבָּן
וּמְפַרְפְּרוֹת כְּטוֹבְעוֹת בַּמּוּבָן הָרָחָב יוֹתֵר
וְאֶבְרֵיהֶן שֶׁהִתְמַזְּגוּ כְּבָר זֶה בָּזֶה
עַד שֶׁאֵין הֵם רְאוּיִים עוֹד לִשְׁמָם
מְבַצְבְּצִים פֹּה וְשָׁם מִן הָאַדְוָוֹת
כְּאִלּוּ וְתֵר שָׁם מִישֶׁהוּ עַל זוּטוֹת כְּגוֹן אֵלּוּ.

בית 3

אַךְ אָנוּ הַשַּׂחְיָנִים הָאֲמִתִּיִּים הַקּוֹרְעִים אֶת הַמַּיִם,
שֶׁגּוּפֵינוּ הַשְּׂחֻמִּים מַבְרִיקִים בַּשֶּׁמֶשׁ
וּשְׁרִירֵינוּ חוֹגְגִים אֶת הַתְּנוּעָה,
אָנוּ הַמְּגִיחִים מְמַעֲמַקִּים
וּבְרֵאוֹת מְלֵאוֹת צוֹלְלִים שׁוּב לְתוֹכָם,
מִתְקַשִּׁים לְהִתְגַּבֵּר עַל הֲנָאָתֵנוּ הַכְּמוּסָה
לַחֲלֹף כְּחֵץ עַל פְּנֵיהֶן
וְכִלְאַחַר יָד שֶׁל חֵן לְהַתִּיז עֲלֵיהֶן
אֶת מְשׁוּבַת נְעוּרֵינוּ.

בית 4

וְאֵין בָּנוּ חֶמְלָה לְמִתְחַזִּים.
לְהֵפֶךְ:
בִּרְמָזִים גַּסִּים אָנוּ מְסַלְּקִים אוֹתָן לְמָקוֹמָן הָרָאוּי
שֶׁהוּא בְּשׁוּם אֹפֶן לֹא כָּאן בֵּינֵינוּ
הַשּׂוֹחִים
בְּלִי כָּל עִנְיָן לַחֲזוֹת דַּוְקָא עַכְשָׁו
בַּתַּכְלִית אֵלֶיהָ אָנוּ חוֹתְרִים.

בְּכָל לִבִּי אֱמֶת

יהודה הלוי

בְּכָל לִבִּי, אֱמֶת, וּבְכָל מְאֹדִי / אֲהַבְתִּיךְ, וּבִגְלוּיִי וְסוֹדִי.
שִׁמְךָ נֶגְדִּי — וְאֵיךְ אֵלֵךְ לְבַדִּי? / וְהוּא דוֹדִי — וְאֵיךְ אֵשֵׁב יְחִידִי?
וְהוּא נֵרִי — וְאֵיךְ יְדַעַךְ מְאוֹרִי? / וְאֵיךְ אָצָעַן? — וְהוּא מִשְׁעָן בְּיָדִי!
הֵקִלּוּנִי מְתִים, לֹא יָדְעוּ כִּי / קִלּוֹנִי עַל כְּבוֹד שִׁמְךָ כְּבוֹדִי.
מְקוֹר חַיַּי — אֲבָרֶכְךָ בְּחַיָּי, / וְזִמְרָתִי — אֲזַמֶּרְךָ בְּעוֹדִי!

שְׂחִי לָאֵל

שלמה אבן גבירול

שְׂחִי לָאֵל, יְחִידָה הַחֲכָמָה, / וְרוּצִי לַעֲבֹד אוֹתוֹ בְּאֵימָה.
לְעוֹלְמֵךְ פְּנִי לֵילֵךְ וְיוֹמֵךְ, / וְלָמָּה תִּרְדְּפִי הֶבֶל וְלָמָּה?
מְשׁוּלָה אַתְּ בְּחַיּוּתֵךְ לְאֵל חַי, / אֲשֶׁר נֶעְלָם כְּמוֹ אַתְּ נַעֲלָמָה.
הֲלֹא אִם יוֹצְרֵךְ טָהוֹר וְנָקִי — / דְּעִי כִּי כֵן טְהוֹרָה אַתְּ וְתַמָּה.
חֲסִין יִשָּׂא שְׂחָקִים עַל זְרוֹעוֹ — / כְּמוֹ תִּשְׂאִי גְוִיָּה נֶאֱלָמָה.
זְמִירוֹת קַדְּמִי, נַפְשִׁי, לְצוּרֵךְ / אֲשֶׁר לֹא שָׂם דְּמוּתֵךְ בָּאֲדָמָה.
קָרְבִי, בָּרְכוּ תָּמִיד לְצוּרְכֶם / אֲשֶׁר לִשְׁמוֹ תְּהַלֵּל כֹּל נְשָׁמָה!

[עָטוּר מִצְחֵךְ]

אברהם חלפי

בית 1

עָטוּר מִצְחֵךְ זָהָב שָׁחוֹר.
(אֵינֶנִּי זוֹכֵר אִם כָּתְבוּ כָּךְ בְּשִׁיר).
מִצְחֵךְ מִתְחָרֵז עִם עֵינַיִם וְאוֹר.
(אֵינֶנִּי זוֹכֵר אִם חָרְזוּ כָּךְ בְּשִׁיר).
אַךְ לְמִי שֶׁתִּהְיִי -
חַיָּיו מְלֵאֵי שִׁיר.

בית 2

חֲלוּקֵךְ הַוָּרֹד צַמְרִירִי וָרַךְ.
אַתְּ בּוֹ מִתְעַטֶּפֶת תָּמִיד לְעֵת לַיִל.
לֹא הָיִיתִי רוֹצֶה לִהְיוֹת לָךְ אָח,
לֹא נָזִיר מִתְפַּלֵּל לִדְמוּתוֹ שֶׁל מַלְאָךְ
וְרוֹאֶה חֲלוֹמוֹת עֲגוּמִים שֶׁל קְדֵשָׁה -
וּלְמוּלוֹ אַתְּ, אִשָּׁה.

בית 3

אַתְּ אוֹהֶבֶת לִהְיוֹת עֲצוּבָה וְשׂוֹחֶקֶת,
לְהַקְשִׁיב לְסִפּוּר עַל קֶרוֹב, עַל רָחוֹק.
וַאֲנִי שֶׁלֹּא פַּעַם אַבִּיט בָּךְ בְּשֶׂקֶט,
אֵין קוֹל וּדְבָרִים,
שׂוֹכֵחַ הַכֹּל עַל אוֹדוֹת אֲחֵרִים.

בית 4

שׂוֹכֶנֶת נַפְשִׁי בֵּין כָּתְלֵי בֵּיתֵךְ.
וּשְׁבוּיָה בֵּין כְּתָלַיִךְ מִמֶּנִּי נִפְרֶדֶת
עֵת אֲנִי בְּגוּפִי נִפְרָד מִמֵּךְ.

בית 5

פָּרוּשׂ חֲלוֹמִי כְּמַרְבָד לְרַגְלַיִךְ.
צַעֲדִי, אֲהוּבָה, עַל פְּרָחָיו פְּסִיעוֹתַיִךְ.
לִבְשִׁי חֲלוּקֵךְ הַוָּרֹד לְעֵת לַיִל.
עוֹד מְעַט וְאָבֹא אֵלַיִךְ.

בית 6

וּמִצְחֵךְ
הֶעָטוּר זָהָב שָׂחוֹר
יִקָּרֵב אֶל שְׂפָתַי כְּחָרוּז אֶל שִׁיר.
אָז אֶלְחַשׁ בְּאָזְנַיִךְ עַד בֹּקֶר,
עַד אוֹר,
כְּשִׁכּוֹר:
עָטוּר מִצְחֵךְ זָהָב שָׂחוֹר.

מְאַהֵב חָדָשׁ

דן פגיס

בית 1

אַתְּ אוֹסֶפֶת אוֹתִי, זְהוּב כְּמֵעַט עָזוּב,
וּמְשַׁפְשֶׁפֶת אוֹתִי בֵּין אֲגוּדָל וְאֶצְבַּע:
אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת חָדָשׁ, אֲפִלּוּ קְצָת לְהַבְרִיק.

בית 2

אַתְּ בּוֹחֶנֶת אֶת עֶרְכִּי הַנָּקוּב,
מִתְבּוֹנֶנֶת בַּפַּרְצוּף שֶׁנִּטְבַּע בִּי:
אֲנִי מִתְגַּדֵּל, כְּמֵעַט קֵיסָר שֶׁל מַמָּשׁ.

בית 3

לֹא דַי. אַתְּ מַרְכִּינָה אֵלַי אֹזֶן דּוֹאֶגֶת,
מַקְשִׁיבָה, מַקְשִׁיבָה לִי: אֲנִי מַשְׁמִיעַ לָךְ
אֶת צַלְצוּלִי הַזָּךְ בְּיוֹתֵר, כְּמְעַט לְלֹא סִיג.

בית 4

לִבְסוֹף, כְּחַלְפָנִית לְמוּדַת נִסָּיוֹן,
אַתְּ נוֹשֶׁכֶת אוֹתִי: אוּלַי יִתְעַקֵּם
הַזָּהוּב הַמְּזֻיָּף הַזֶּה.

בית 5

אֲנִי קָשֶׁה, עוֹמֵד בַּנִּסָּיוֹן: אָמְנָם לֹא זָהָב,
אֲבָל נֶתֶךְ הָגוּן. עַכְשָׁו תּוּכְלִי
בְּלֵב בּוֹטֵחַ לְבַזְבֵּז אוֹתִי.

תִּקּוּן הָרֵיחוֹת

ארז ביטון

מָה אַתֶּם רוֹצִים מִמֶּנִּי,
טַעַם עָרָק וְרֵיחַ זְעַפְרָן צוֹרֵב,
אֲנִי כְּבָר לֹא אוֹתוֹ הַיֶּלֶד
אָבוּד בֵּין רַגְלַיִם שֶׁמְּשַׁחֵק סְנוֹקֶר
בְּקַקָּפָה מַרְקוֹ
בָּלֹד.
עַכְשָׁו חֲבֵרִים
אֲנִי לוֹמֵד לֶאֱכֹל גְּלִידָה מִבְּדֹלַח
מֵאוֹטוֹ שֶׁמַּשְׁמִיעַ קוֹלוֹת שֶׁל צִפֳּרִים
בָּעֶרֶב,
אֲנִי לוֹמֵד לִפְתֹּחַ דְּלָתוֹת
בְּתֵבוֹת נְגִינָה עַתִּיקוֹת.

עַכְשָׁו
נָשִׁים בְּטַעַם תּוּת־שָׂדֶה
מְלַמְּדוֹת אוֹתִי לְהָרִיחַ כְּרִיכוֹת שֶׁל שֶׁקְסְפִּיר
מִן הַמֵּאָה הַשְּׁבַע עֶשְׂרֵה
מְלַמְּדוֹת אוֹתִי לְשַׂחֵק בְּחָתוּל סִימִי
בְּתוֹךְ סָלוֹן יָרֹק

חֲבֵרִים.

מִזְרָח

רוני סומק

מִזְרָח הוּא הַכֶּתֶר שֶׁהִנִּיחַ
מֶחֱמָד עַבְד אֶל־וַהַאב עַל רֹאשָׁהּ
שֶׁל קְלֵאוֹפַּטְרָה,
הוּא מִטְפַּחַת הַקוֹקְאִין שֶׁרָצִיתִי לִגְנֹב
מֵאוּם כּוּלְתּוּם יַחַד עִם אַרְבָּעִים הַשּׁוֹדְדִים
שֶׁל עֲלִי בַּבָּא,
הוּא חֶלְקִיק גַּרְגִּיר חוּמּוֹס
בְּבוֹר פּוֹטֶנְצִיָאל אֵין־סוֹפִי שֶׁל צַלַּחַת טְחִינָה,
הוּא הָאַרְכִיטֶקְטוּרָה שֶׁל עֶבִי הַשָּׂפָם מֵעַל שְׂפָתָיו
שֶׁל סַבָּא, שֶׁהִסְתִּיר בְּשׁוֹבַךְ יוֹנִים אֶת בַּקְבּוּק הֶעָרָק
מֵעֵינֶיהָ הַמְעוֹפְפוֹת שֶׁל סָבְתָא.

מִזְרָח הוּא הַדָּם הַמַּבְעִיר בֶּטֶן שֶׁל רַקְדָנִית,
הוּא הָעוֹרְקִים בְּעָלֶה לֹא נִרְאֶה שֶׁצָּמַח
עַל הַדֶּקֶל שֶׁשָּׁתְלוּ הוֹרַי
עַל שְׂפַת הַחִדֶּקֶל,
הוּא הָרֶוַח שֶׁבֵּין 'תְּפַדַּל'
לְ'סַחְתֵּין'.

מִזְרָח הוּא הָרֶגַע בּוֹ אֶפְשָׁר לְהַגִּיד לְמִישֶׁהִי:
"אֲנִי רוֹצֶה לְהִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ שִׁירִי,
וּכְשֶׁתְּשִׁירִי אוֹתוֹ אוּכַל לְנַשֵּׁק אֶת פִּיךְ",
וְלָדַעַת שֶׁאֵלּוּ שׁוּרוֹת שֶׁל הַמְּשׁוֹרֵר הַפָּרְסִי אוּמַארָה.

מִזְרָח הוּא הַמִּזְוָדָה שֶׁל מַחְמוּד דַּרְוִישׁ,
הוּא לְטוּף הַשּׁוֹט שֶׁל בֶּדוּאִי עַל גַּב סוּסָתוֹ
בַּדְּהָרָה מִסִּינַי לְסָהָרָה.

מִזְרָח הוּא הַמָּקוֹם מִמֶּנּוּ זוֹרַחַת בְּכָל בֹּקֶר
הַשֶּׁמֶשׁ.

בְּכָל זֹאת אֲנִי עוֹלָה

מאיה אנג'לו · תרגמו מאנגלית: מכבית מלכין ויואב ורדי

בית 1

אַתֶּם יְכוֹלִים לְשַׁכְתֵּב אֶת הַהִיסְטוֹרְיָה שֶׁלִּי
עִם הַשִּׁקָּרִים הַמְעֻוָּתִים הָאֵלֶּה,
אַתֶּם יְכוֹלִים לִרְמֹס אוֹתִי בַּלִּכְלוּךְ הַזֶּה
אַךְ אֲנִי כְּאָבָק, בְּכָל זֹאת אֶעֱלֶה.

בית 2

הַאִם הַחֻצְפָּה שֶׁלִּי מַרְגִּיזָה אֶתְכֶם?
לָמָּה אַתֶּם נִתְקָפִים דִּכָּאוֹן?
שֶׁאֲנִי מִתְהַלֶּכֶת כְּאִלּוּ בְּאֵרוֹת נֵפְט
נִשְׁאָבִים אֶצְלִי בַּסָּלוֹן.

בית 3

בְּדִיּוּק כִּירֵחִים וְכִשְׁמָשׁוֹת,
וּכְמוֹ הַוַּדָּאוּת שֶׁל גֵּאוּת וָשֵׁפֶל,
בְּדִיּוּק כְּמוֹ תִּקְווֹת לַגַּבָּהּ נִשָּׂאוֹת,
אֲנִי בְּכָל זֹאת אֶעֱלֶה.

בית 4

הַאִם רְצִיתֶם לִרְאוֹת אוֹתִי נִשְׁבֶּרֶת?
בְּרֹאשׁ מֶרְכָּן וְעֵינַיִם מֻשְׁפָּלוֹת
כְּתֵפַיִם נוֹפְלוֹת מַטָּה כְּמוֹ דְּמָעוֹת,
חֲלוּשָׁה מִבְּכִיּוֹתַי הָאֻמְלָלוֹת?

בית 5

הַאִם הַיְהִירוּת שֶׁלִּי מַעֲלִיבָה אֶתְכֶם?
אַל תִּקְחוּ אֶת זֶה כָּל כָּךְ רְצִינִי
שֶׁאֲנִי צוֹחֶקֶת כְּאִלּוּ כּוֹרִים
זָהָב בֶּחָצֵר שֶׁלִּי.

בית 6

אַתֶּם יְכוֹלִים לִירוֹת בִּי בַּמִּלִּים שֶׁלָּכֶם,
אַתֶּם יְכוֹלִים לְחַסֵּל אוֹתִי בָּעֵינַיִם שֶׁלָּכֶם,
אַתֶּם יְכוֹלִים לַהֲרֹג אוֹתִי בַּשִּׂנְאָה שֶׁלָּכֶם,
אַךְ אֲנִי כַּאֲוִיר, בְּכָל זֹאת אֶעֱלֶה.

בית 7

הַאִם הַחוּשָׁנִיּוּת שֶׁלִּי אֶתְכֶם מְעַצְבֶּנֶת?
הַאִם זֶה גּוֹרֵם לְהִתְרַגְּשׁוּת
שֶׁאֲנִי רוֹקֶדֶת כְּאִלּוּ יַהֲלוֹמִים יֵשׁ לִי
בַּמָּקוֹם בּוֹ הַיְרֵכַיִם נִפְגָּשׁוֹת?

בית 8

מִתּוֹךְ הַבְּקָתוֹת שֶׁל הַהִיסְטוֹרְיָה הָעֲלוּבָה
אֲנִי עוֹלָה
מִתּוֹךְ עָבָר הַמֻּשְׁרָשׁ בִּדְאָבָה
אֲנִי עוֹלָה
אֲנִי אוֹקְיָנוֹס שָׂחֹר, שׁוֹצֵף וְרָחָב,
נוֹבַעַת וּמִתְגַּבַּעַת אֲנִי מַפְלִיגָה בְּגַלָּיו.

בית 9

אֲנִי מַשְׁאִירָה מֵאָחוֹר לֵילוֹת שֶׁל פַּחַד וְטֶרוֹר
אֲנִי עוֹלָה
אֶל שַׁחַר שֶׁהוּא נִפְלָא וְרַב אוֹר
אֲנִי עוֹלָה
נוֹשֵׂאת מַתָּנוֹת שֶׁנָּתְנוּ לִי הָאָבוֹת,
אֲנִי הַחֲלוֹם שֶׁל הָעֶבֶד וְהַתִּקְווֹת.
אֲנִי עוֹלָה
אֲנִי עוֹלָה
אֲנִי עוֹלָה.

שׁוּב אֲבָרֵךְ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְשָׁלוֹם

פרוע' פרוחזאד · תרגמה מפרסית: סיון בלסלב

שׁוּב אֲבָרֵךְ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְשָׁלוֹם
אֶת הַפֶּלֶג שֶׁזָּרַם בִּי
אֶת הָעֲנָנִים שֶׁהֵיוּ מַחְשְׁבוֹתַי הָאֲרֻכּוֹת
אֶת צְמִיחָתָן הַמַּכְאִיבָה שֶׁל צַפְצָפוֹת הַגָּן שֶׁיָּחַד עִמִּי
עָבְרוּ אֶת הָעוֹנוֹת הַיְבֵשׁוֹת
אֶת לַהֲקוֹת הָעוֹרְבִים
שֶׁהֵבִיאוּ לִי בְּמַתָּנָה
נִיחוֹחַ שָׂדוֹת לֵילִיִּים
אֶת אִמִּי שֶׁחָיְתָה בַּמַּרְאָה
וְהָיְתָה דְּמוּת זִקְנָתִי
וְאֶת הָאֲדָמָה שֶׁתַּאֲוַת הַחֲזָרָה שֶׁלִּי טָמְנָה בְּבִטְנָהּ הַבּוֹעֶרֶת
זְרָעִים יְרֻקִּים — שׁוּב אֲבָרֵךְ לְשָׁלוֹם

אֲנִי בָּאָה, אֲנִי בָּאָה, אֲנִי בָּאָה
עִם שְׁעָרִי: הֶמְשֵׁךְ הָרֵיחוֹת הַתַּת־קַרְקָעִיִּים
עִם עֵינַי: חֲוָיוֹת עֲלָטָה דְּחוּסוֹת
עִם הַשִּׂיחִים שֶׁקִּטַּפְתִּי מֵהַחֹרֶשׁ שֶׁמֵּעֵבֶר לַקִּיר
אֲנִי בָּאָה, אֲנִי בָּאָה, אֲנִי בָּאָה
וְהַסַּף מִתְמַלֵּא אַהֲבָה
וַאֲנִי עַל הַסַּף, אֶת הָאוֹהֲבִים
וְיַלְדָּה שֶׁעוֹדֶנָּה שָׁם,
נִצֶּבֶת עַל הַסַּף הַמָּלֵא אַהֲבָה, אֲבָרֵךְ לְשָׁלוֹם

הַתַּלְמִיד הַגָּרוּעַ

זְ'אק פְּרוּוֶר · תִּרְגֵּם מִצָּרְפָתִית: צְבִיקָה שְׁטֶרְנְפֶלְד * זְ'אק פְּרוּוֶר – מְשׁוֹרֵר, תַּסְרִיטַאי וּמְחַזְאִי צָרְפָתִי (1900–1977). כָּמָה מִסִּפְרֵי הַשִּׁירָה שֶׁלּוֹ תּוּרְגְּמוּ לְעִבְרִית וּבָהֶם הַסְּפָרִים "שִׁירִים אֲחֵרִים" (1969) וְ"מִילִים" (1984). הַשִּׁיר "הַתַּלְמִיד הַגָּרוּעַ" פּוֹרְסַם בְּ"עִיתּוֹן 77", גִּילָיוֹן 440, דֶּצֶמְבֶּר 2024 – יָנוּאָר 2025.

הוּא אוֹמֵר לֹא עִם הָרֹאשׁ
הוּא אוֹמֵר כֵּן עִם הַלֵּב
הוּא אוֹמֵר כֵּן לְמָה שֶׁאוֹהֵב
הוּא אוֹמֵר לֹא לַמּוֹרֶה
הוּא עוֹמֵד
נִשְׁאָל
וְכָל הַבְּעָיוֹת מֻצָּגוֹת
לְפֶתַע הוּא פּוֹרֵץ בִּצְחוֹק
וּמוֹחֵק הַכֹּל
אֶת הַסְּפָרוֹת וְהַמִּלִּים
הַתַּאֲרִיכִים וְהַשֵּׁמוֹת
מְשֻׁפָּטִים וּמַלְכּוֹדוֹת
וְלַמְּרוֹת אִיּוּמֵי הַמּוֹרֶה
תַּחַת קְרִיאוֹת הַלִּגְלוּג שֶׁל הַיְלָדִים הַמֻּצְלָחִים
בְּגִירִים מִכָּל הַצְּבָעִים
עַל לוּחַ הָאֻמְלָלוּת הַשָּׁחֹר
הוּא מְצַיֵּר אֶת פְּנֵי הָאשֶׁר.

כל הבגרויות בספרות עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/literature